

ТЪРСЕНЕ **възможности, видове, техники, инструменти**

Търсене в една база данни

1. Кликва се върху **наименованието на базата данни**, напр. Academic Search Premier. Зарежда се екран за търсене;
2. Може да се използва екрана, който се визуализира по подразбиране, или да се избере друг с помощта на бутоните върху лентата с инструменти.

Търсене в няколко бази данни

1. Маркират се текстовите кутийки, вляво от наименованието на базите данни, в които ще се осъществява търсенето. Избира се опцията **Continue**. Появява се екран за търсене.
2. Изборът на екран за търсене се осъществява по същия начин както в горния случай.

Забележки:

Ако търсенето се осъществява в няколко бази данни, за да се попадне на конкретна база данни се посочва Choose Databases screen.

Потребителите на базите данни могат да получават помощна информация за всяка база. Наименованията на базите данни, които се появяват в началото на екрана за търсене са хипервръзки.

Допълнителна информация за всяка база данни може да се получи чрез връзката **More Information**.

От основния екран на EBSCOhost, където излиза информация за базите данни, връзката **Title List** препраща към списъка със заглавия периодични издания, които са включени в базата данни.[/justify]

Използване на лентата с инструменти (Toolbar)

Лентата с инструменти на EBSCOhost помага да се осъществяват стандартен набор от операции по време на различни сесии на търсене. Има вероятност да се появят и някои допълнителни опции в зависимост от базата данни, в която се осъществява търсенето.

- Помощни бутони на лентата с инструменти

- Подлента с инструменти

- **New Search** – позволява връщане към основния екран за търсене.
- **View Folder** – с помощта на този бутон може да се прегледа съдържанието на потребителската папка.
- **Preferences** – тази функция позволява да се променят критериите за сортиране на списъка с резултати.
- **Help** – този бутон позволява използването на помощно онлайн меню.
- **Exit/Home Library** – функцията е активна само в случаите, когато не може да се идентифицира институцията потребител.
- Активирането на бутона Exit води до изход от EBSCOhost.
- **Home Library Graphic** –чрез този бутон се осъществява връщане към страницата на институцията потребител.

Основно търсене (Basic Search Screen)

Екранът за основно търсене предлага четири възможности.

- Стандартно търсене
- Търсене по всички ключови думи
- Търсене по термин
- Търсене по някоя от зададените ключови думи

Стандартно търсене

Стандартното търсене позволява използването на булеви оператори, кодове на полетата от библиографския запис, както и използването на знаците (*),(?) за маскиране, както и търсене по фраза, маркирана с кавички. Подреждането на списъка с резултатите се извършва в хронологичен ред, като в началото на списъка стоят новопубликуваните статии.

Търсене по всички ключови думи

Този тип търсене автоматично включва булевия оператор AND между използваните ключови думи. Подреждането на списъка с резултати се извършва в хронологичен ред, като в началото на списъка стоят новопубликуваните статии

Терминологично търсене

Позволява търсене по реда на въвеждане на термините, като съюзите се изключват.

Подреждането на списъка с резултатите се извършва в хронологичен ред, като в началото на списъка стоят новопубликуваните статии.

Търсене по някои от зададените ключови думи

Търсенето се реализира с помощта на свободно въведени фрази или изречения, които описателно представят търсената информация.

Не се използват булеви оператори.

Забележка: Търсенето обхваща и наличния пълен текст на статията, в резултатите излизат и статии, които съдържат подобни на зададените ключови думи.

Резултатите се подреждат по релевантност на запитването.

Допълнителни опции:

Специални ограничители могат да стеснят или разширят параметрите на търсене.

Ограничители: Техният състав варира в зависимост от избора на база данни.

Примери: Full Text (пълен текст); Scholarly (Peer Reviewed) Journals (достъп до научни списания срещу еднократно заплащане); Publication (издание); and Date Published (дата на издаване).

Изборът на всеки от посочените ограничители стеснява търсенето по определени критерии. Напр., ако се зададе Election 2000 и се избере Full Text, списъка с резултатите ще съдържа само пълнотекстови статии.

Разширители: Всяка база данни разполага с различен тип разширители.

Видове: Also search within the full text of the articles (търси също в пълнотекстови статии); Also search for related words (търси също за синоними).

Ако се маркира опцията "Also search within the full text of the articles" търсенето обхваща не само библиографското описание, но и пълния текст на статиите. Напр. ако се търси по ключова дума education reform (образователна реформа) като резултат ще излизат само статии, в чийто текст изрично е цитирано education reform (образователна реформа).

При избор на опцията "Also search for related words" търсенето ще обхване и онези синоними на зададените ключови думи, включени в тезауруса на EBSCOhost.

Пр.: търсенето по ключова дума stomach (стомах) ще включи по подразбиране и търсене по ключова дума abdomen (корем).

Могат да се използват разнообразни техники за реализиране на сесия на търсене, вкл.: спекулация, маскиране и съвпадение.

Проверка на спелинга

EBSCOhost автоматично проверява за често допускани правописни грешки и предлага различните спелингови варианти.

Техники на търсене

Чрез Булеви оператори

Булевата логика определя логически връзки между термините по време на сесия. Познатите булеви оператори са AND, OR и NOT. С тяхна помощ резултатите от търсенето могат да се разширят или стеснят.

- Операторът AND свързва по такъв начин зададените ключови думи, че в списъка с резултати излизат статии, в които се съдържат всички указани термини. Например ако се зададат думите travel (пътуване) AND Europe (Европа) ще излязат всички статии, които съдържат тези две думи.
- Оператор OR - в получените резултати се съдържа поне един от посочените термини. Напр., при ключови думи college (колеж) OR university (университет), като резултат ще бъдат извадени онези статии, които съдържат поне една от зададените думи.
- С помощта на оператора NOT автоматично се изключва един от посочените термини. Напр., при television (телевизия) NOT cable (кабелна), потребителят ще може да прегледа статии, където е цитиран терминът "телевизия", без да се затормозява със статии, посветени на кабелната телевизия.

Забележка: Не е възможно комбинирането на булеви оператори с опциите Any Words и Exact Phrase Search.

Симулация и маскиране със знаците(?), (*)

Обикновено тези знаци помагат в случаите, когато в ключовите думи се съдържат неизвестни букви, при няколко форми на правопис, или разнообразие от наставки.

Забележка: Посочените знаци не могат да се поставят в началото на ключовата дума.

- Въпросителният знак се използва за заместване на букви. Въвежда се ключовата дума и непознатата буква се замества от (?). EBSCOhost ще осигури резултати, в които ще съществуват вариации на изписване на зададената дума.

Пр.: Въвежда се *ne?t* за да се открият варианти, като: *neat*, *nest* или *next*. EBSCOhost няма да изведе резултати, в които се съдържа думата *net* защото въпросителният знак замества само една буква.

- Маскиране със (*). Знакът се поставя след корена на думата. EBSCOhost ще намери всички възможни наставки на думата.

Пр.: *comput** за да бъдат намерени думите *computer* или *computing*.

Забележка: Въпросителният знак и звездичката не могат да се използват в комбинация с опцията Any Words search.

Приблизително съвпадение

С негова помощ в списъка с резултати ще се съдържат статии, в чийто текст се срещат определен брой думи. Операторът "proximity" се конструира с помощта на буквите (N или W) и брой на думите. Той се позиционира между ключовите думи:

- Near Operator (N) (Оператор за "близост") – N5 ще търси думи, които са разположени през 5 позиции една от друга (независимо от начина на тяхната поява в текста)

Пр.: Въвежда се tax N5 reform n tax reform също и reform of income tax.

- Within Operator (W) (междинен оператор) - W8 ще открие думите, разположени през (8) позиции една от друга, по реда на въвеждането им.

Пр.: въвежда се tax W8 reform за резултати, които съдържат tax reform, но не и reform или income tax.

Забележка: Приблизителното търсене не работи с опцията Any Words .

Списък с резултати. Характеристики

В списъка с резултати излиза информация за базите данни, в които се осъществява търсенето, както и за зададените ключови думи.

- Стрелките позволяват да се преминава от един екран с резултати в следващ. Използването на цифрови означители за страница позволява директно прехвърляне на желаната страница.

- Опцията PDF Full Text представя информация за наличието на статия в PDF формат.

Забележка: Потребителите трябва да инсталират последната версия на Adobe Acrobat Reader за да могат да четат в PDF формат.

- Опцията Full Text е индикация, че дадена статия е представена пълнотекстово. Тя трябва да се активира, за да се стигне до пълния текст на статията.

- Иконата със символ камера показва, че има представено изображение в текста на статията. Под изображение се разбира цветна или черно-бяла фотография, графика, диаграми и таблици.

- Опцията Linked Full Text, ако е активирана, осъществява преход към пълния текст на статията, ако е наличен, в алтернативни източници, т.е., други бази данни на EBSCOhost, ако са включени в абонамента, при абонамент на електронни списания или CrossRef.

- С помощта на бутона Add може да се прибави конкретна статия в "Потребителската папка".

Възможностите за търсене Standard, All Words или Exact Phrase представят получените резултати в обратно-хронологичен ред. На екрана с резултатите присъства информация за крайния брой намерени резултати, появяваща се в горния и долния край, в ляво.

Ако се осъществява търсене на принципа Any Words Search максимумът от резултати е 250 статии, които се подреждат в списък, съобразно тяхната релевантност.

С помощта на стрелките, които се намират до крайния брой получени резултати, (т. е. 1 до 10 от 21791), може да се премине от един екран с резултати в друг.

Търсене по заглавие на списание. Специфика на получените резултати

Result List Features for Source Type Searching

В някои бази данни, като допълнение на функцията All Results, резултатите могат да бъдат групирани по заглавие на списание. Заглавията ще се появят в дясно от означението All Results.

Пълно библиографско описание

- **Боравене със списъка от резултати** – възможности: Print, E-mail и Save.

- **Refine Search** – позволява модификация на проведеното търсене.

- **Arrows** – стрелките позволяват преминаване от един екран с резултати в друг.

- **Formats** – позволява да се видят други източници, които имат отношение към дадена статия, т.е., PDF или Full Text.

- **Title** – дава информация за заглавието на статията.

- **Subject(s)** – посочва предметните рубрики според класификатора на Конгресната библиотека. Хипервръзката осъществява преход към други публикации в същата предметна област.

- **Source** - дава информация за списанието и броя в който е публикувана статията. Активирането на тази хипервръзка пренася потребителя към издателските данни за конкретното заглавие на периодично издание.

- **Author(s)** – Публикува имената на авторите като хипервръзки. Кликването върху такъв тип хипервръзка позволява да се стигне до библиография на автора.

- **Abstract** – анотация на статията.

- **Full Text Word Count** – посочва броя на думите в пълния текст на статията.

- **AN – Accession Number** – класификационен индекс на системата за идентифициране на статия.

- **Database** – дава наименованието на базата данни, където е намерена статията.

Формат HTML Full Text

- **Contents** – някои статии разполагат със съдържание на отделните си части. Кликването отвежда директно към частта, за която се отнася дадената връзка.

- **Delivery Options** – позволява осъществяването на функциите: Print, E-mail или Save на текущите резултати.

- **Result List** – Осъществява връщане към списъка с резултати.

- **Refine Search** – Позволява да бъдат задавани допълнителни критерии за прецизиране на търсенето.

- **Arrows** – Двойните стрелки до номера на записа позволяват преминаване към предишна или следваща статия.

- **Formats** – съдържанието на статиите може да се преглежда в PDF Full Text формат.

- **Language Translation** – Ако тази възможност е активирана, текстовете на статиите могат да се преведат на един от тези езици: испански, немски или френски.

Потребителска папка

Чрез EBSCOhost съществува възможност да се събират резултати от различни сесии на търсене и да се съхраняват в индивидуални потребителски папки. Съдържанието на потребителските папки може да се принтира, запазва, модифицира и изпраща по електронна поща. За да се изпрати статия в потребителската папка, трябва да се кликне върху иконата Folder Icon, намираща се в горния десен ъгъл на екрана със списъка от резултати. Връзката View Folder link или "Folder has X items," отвежда потребителя до съхранените статии.

Възможности за изпращане на статии

С помощта на EBSCOhost потребителите могат да изпращат статии по електронна поща, да ги отпечатват или да ги запомнят.

Функции :

Възможно е осъществяването на операцията Empty folder after printing, e-mailing or saving. Тази функция се активира с маркиране.

Отпечатване

По избор може да се активира функцията Additional citation details and abstract. По този начин се принтират анотацията и допълнителната информация за статията. Ако тази възможност не е избрана се принтира само кратко библиографско описание за статия. Потребителите могат да принтират и пълния текст на статия ако изберат опция Full Text, (ако е налична). В полето "Estimate number of pages" ще излиза информация за броя страници, които ще се отпечатват.

E-mail

Същото като опциите за принтиране. Могат да се изпращат и хипервръзки до реципиента Save Options

Потребителите могат да запазят информация за хипервръзките, посочени към конкретна статия чрез Click on the Links tab to access these options. Данните за дадена статия могат да се запомнят във формат, подходящ за работа със следните софтуерни продукти: ProCite®, End Note®, или Reference Manager®. Тази възможност се активира с помощта на Bibliographic Manager бутон.

Разширено търсене (Advanced Search)Налични са три екрана за разширено търсене. Първият екран разполага с полето Single Find Field; Advanced with a Single Find Field и Search Builder; както и Advanced със Guided Style Find Fields.

Всички екрани предлагат следните възможности за осъществяване на търсене:

- **Ограничители:** техният вид варира. Видове: Full Text; Scholarly (Peer Reviewed) Journals; Publication and Date Published

- **Разширители:** Also search for related words; Also search within the full text of the articles.

- **Специални ограничители** – налични само в конкретната база данни.

Разширено търсене: Single Find Field. То се осъществява по следния начин:

1. Кликва се върху бутона Advanced Search.
2. В полето Find box се въвеждат ключови думи.
3. Маркират се желаните ограничители и разширители, с помощта на бутона Search Options
4. Активира се бутона Search.

В Advanced Search няколко ключови думи могат да се комбинират с помощта на булевите оператори. Пр.: natural selection AND darwin.

Разширено търсене: Single Find Field със Search Builder

Този тип търсене позволява комбинирането на ключови думи с информацията от полетата на записа, както и обвързването им с помощта на булеви оператори. Забележка: Ако няма въведена информация в полето Find field, булевите оператори остават неактивни.

Всеки път когато потребителят избере опцията: "Add to Search," новата формулировка се загражда в скоби.

Реализиране на търсене Single Find Field със Search Builder:

1. Въвежда се: natural selection OR evolution в полето Find.
2. Въвежда се: darwin в полето Term(s)
3. Избира се оператор AND
4. Кликва се Add to Search
5. Тези стъпки водят до оформянето на следните примерни уравнения: (natural selection OR evolution) and (darwin)

Разширено търсене: Guided Style Find FieldsИзползва се при комплексни или специализирани търсения, при неизвестна терминология в дадена област. The first line is limited to a default field search only.

Осъществяване на Guided Style Find Fields търсене:

1. Въвежда се ключова дума във Find box.
2. Избира се булев оператор.
3. Въвежда се следваща ключова дума в полето Text
4. Избира се полето на търсене от падащо меню
5. Натиска се бутона Search.

С помощта Guided Style Find Fields, се извършва комбинирано търсене по няколко термина, в едно поле. Пр.: car or automobile - резултатите ще съдържат статии с думите car или automobile.

* Наличието на всички екрани за разширено търсене е въпрос на настройка.

Search History

Екраните за разширено търсене помагат на потребителя да съхрани, да се върне и да използва многократно информацията от проведени търсения. Опцията Search History позволява да се видят списъците с резултати от търсенията. На базата на съхранените резултати, могат да се провеждат нови търсения чрез комбиниране или модифицирани на вече проведените търсения.

Колони в Search History:

Add to Search – Ако кутиятата се маркира, критериите от търсенето ще се използват и при осъществяване на ново търсене.

Search ID # - Дава номер на проведеното търсене. По този начин може да се избере търсене, като се въведе представката (S) и съответния номер в полето Find. (Пр., S1.) Представката не е зависима от бутоните на клавиатурата.

Search Terms – съдържа информация за използваните ключови думи, кодове на полетата и използваните булеви оператори.

Results – указва броя на получените резултати. Ако се кликне върху връзката ще се зареди списъка с резултати. Търсения, които нямат резултати присъстват в тази колона с резултат 0. При промяна на базата данни, където се извършва търсенето, или при прибавянето на нови бази данни, запомнените резултати за конкретна база данни ще посочват въпросителна в тази колона.

Revise Search – дадена сесия може да се проиграе отново. Когато се кликне върху Revise, ключовите думи се зареждат в полето Find. Ръчно се нагласяват кодовете на полетата и ограничителите.

Delete – за изтриване на дадена сесия на търсене

Опцията *Search History* е налична само при провеждане на текущи търсения в EBSCOhost с помощта на екрана за разширено търсене (Advanced Search). Когато търсенето завърши, Search History се изчиства. Автоматично там остава информация за последните шест проведени търсения. Ако са осъществени по-голям брой търсения за да се видят, трябва да се избере Show More Search History. С помощта на Show Less Search History ще се визуализират последните 6 търсения.

При промяна на базата данни Search History остава. Ако се избере друга услуга на EBSCOhost няма да остане информация за проведените търсения.

Търсенията се променят спрямо базите данни, в които се извършват. Когато се визуализират резултатите (като се кликне на връзката в колоната Results) се реализира ново търсене и резултатите попадат в Search History.

Забележка: Търсения, проведени в прозорците Keyword, Natural Language, или Advanced Search не се съхраняват във файла History използван от екрана на разширеното търсене.

Съхраняване и възстановяване на списъци с резултати

При съответни настройки на системата, списъците с резултати от разширено търсене са налични за многократно ползване. Данните, които се съхраняват като Search History могат да се принтират.

Настройка на персонален Account Тази опция е налична след съответните настройки. С помощта на този Account потребителят може да съхранява сесиите на търсене от проведено разширено търсене

Настройки:

1. От екрана Advanced Search, се избира Save Search History. Зарежда се диалогова кутия, която иска потребителско име и парола.
2. Избира се I'm a new user, ако потребителят не е регистриран. Появява се екран за настройка.
3. Попълват се полетата, като се набляга на информацията в полетата означени (*).
4. Натиска се бутона Continue.

За повече информация трябва да се прочетат правилата за конфиденциалност.

Ако се забрави паролата, с помощта на потребителското име може да се получи информация за нея.

Помощна лента с инструменти

Освен търсене по ключова дума EBSCOhost предлага възможности за прелистване на тематични списъци, списъци по видове публикации и др. категории списъци, специфични за отделните бази.

Тематично търсене

Избира се предметния рубрикатор на съответната база данни.

Прелистване на Subject Authority File:

1. Кликва се на Subjects от помощната лента с инструменти. Активира се Subject Authority File с началото на списъка от предметни рубрики.
2. Въвеждат се ключови думи, примерно archaeology, в полето Browse For. Ако за ключова дума се

използва лично име, трябва да се спази следния формат: фамилия, първо име.

3. Кликва се върху Alphabetical (при наличие) за подреждане на резултатите по азбучен ред. При избор на Relevancy Ranked резултатите се подреждат по релевантност.

4. При Browse се запазва реда на подредба в Subject Authority File. Информацията може да се групира по тип на изданията. (Пр.: вестници, списания, реферативни журналы)

Списъкът с резултати може да покаже и в йерархична зависимост между обекти, свързани със запитването.

5. При избор на някоя от предоставените връзки, се активира ново търсене. При избор на See also related items се стесняват възможностите на провежданото търсене.

6. За да се модифицира текущото търсене или за да се стартира ново търсене, с вписват нови ключови думи в полето Browse For.

Търсене по заглавие

Файлът Publication Authority съдържа списъци със заглавията на периодичните издания, включени в дадена база данни.

Потребителят може да прелиства списъка със заглавия към конкретна база данни или да реализира търсене на няколко заглавия.

Прелистване на Publication Authority File:

1. Избира се опцията Publication от помощната лента с инструменти. Зарежда се The Publication Authority File.

2. Въвежда се ключова дума в полето Browse For. Тук може да се въведе цялото заглавие или част от него.

(Пр., Time.)

3. Тип на търсене. Може да се избере:

- Publications beginning with – открива периодични издания, чиито заглавия започват с въведената ключова дума и ги подрежда по азбучен ред

- Match any words – изкарва информация за публикации, където се срещат една или няколко от зададените ключови думи. Резултатите се подреждат по релевантност.

- Match exact phrase – Ключовите думи се срещат изцяло и по реда на задаването им в заглавието на откритите периодични издания. Резултатите са представени в азбучен ред.

4. Ако се кликне върху Browse ще се видят зададените ключови думи по реда на тяхното публикуване в Publication Authority File.

За да се отвори съответното списание или публикация, е необходимо да се активира хипервръзката от неговото заглавие. Данните, които излизат за съответното заглавие са: заглавие, адрес на издателя, спецификация.

Хипервръзка Publication Details дава информация за: заглавие, ISSN, цена на годишния абонамент, адрес на издателя, URL (Internet address) на издателя, предметни рубрики и др.

Търсене на изображение

1. Кликва се върху бутона **Image Collections**. Появява се екрана "Image Collections Search".

2. Въвежда се термин в полето за търсене (Например: Eleanor Roosevelt).

Не бива да се забравя, че и тук могат да се използват булевите оператори, за да се прецизира търсенето (Например: Delano and Roosevelt.)

3. Избира се съответната категория, за дограничаване на търсенето. Ако не се маркира определена категория, търсенето се извършва във всички възможни категории.

4. Следва активиране на бутона **Search**. Излиза списък с резултати под формата на миниатюрни изображения с кратко описание.

За да се принтира изображението трябва да се увеличи чрез кликване върху него и да се избере опцията Print.

- За да се съхрани изображението, то се увеличава и се натиска **Save to Disk**.

Превод

Системата предлага автоматичен превод на текста на наличните статии на немски, френски и английски език.